

Ruotsalaisen eduskuntaryhmän viisitoista kohtaa menestyvän Suomen hyväksi - myös koronapandemian jälkeen

Suomen talous on toistaiseksi kestänyt koronapandemiaa muita Euroopan maita paremmin. Ruotsalainen eduskuntaryhmä haluaa edistää toimia, joilla vahvistetaan työllisyyttä ja julkista taloutta, luodaan kilpailukykyä edistäviä toimintaympäristöjä yrityksille ja mahdollistetaan vahva ja menestyvä Suomi myös kriisin jälkeen. Toimenpiteitä tarvitaan, jotta voimme säilyttää hyvinvointiyhteiskuntamme sellaisena, kuin sen tunnemme. Haluamme pitkällä aikavälillä saavuttaa vähintään 75 prosentin työllisyysasteen. Siksi esitämme seuraavaa;

- 1. Hyvä työhyvinvointi on avain hyvään työllisyyteen.** Yhteiskuntamme menettää joka vuosi useita miljardeja sairaseläkkeiden, sairauspoissaolojen ja työtaturmien takia. Mielenterveyden haasteet ja uupumus lisääntyvät. Kansallista työhyvinvointiohjelmaa on edistettävä nopeasti. Samalla meidän on löydettävä toimia, joilla kannustetaan työnantajia teettämään laajempia terveystarkastuksia työterveyden kautta, panostaa hyvään johtajuuteen ja esimerkiksi lisätä kulttuuri- ja liikuntasetelien tarjontaa nykyisestä.
- 2. Työttömien tulee voida palata nopeasti takaisin työelämään.** Useimmat työllistyvät heti työttömyyden alkuvaiheessa tai kun ansiosidonnainen päiväraha on päättymässä. Haluamme porrastaa ansiosidonnaisen päivärahan ja tehdä siitä kannustavamman korottamalla tuen määrää työttömyyden alkuvaiheessa. Haluamme selvittää voisivatko kaikki työttömät olla oikeutettuja ansiosidonnaiseen päivärahaan. Tuemme vahvasti kokeilua, jossa kunnat itse voivat järjestää palveluja työttömille. Valtakunnallista työnvälitystä tulee täydentää kunnallisella ja yksityisellä työnvälityksellä.
- 3. Ikääntyneet ovat voimavara työelämässä.** Suomalaisten työurat ovat tänä päivänä lyhyempiä kuin esimerkiksi ruotsalaisten ja ero näkyy erityisen vahvasti työelämän viimeisen kymmenen vuoden aikana ennen eläköitymistä. Haluamme, että yhä useammalla suomalaisella on halua ja jaksamista olla töissä pidempään. Haluamme asteittain poistaa eläkeputken, joka nykymuodossaan vaikeuttaa iäkkäämpien mahdollisuuksia jatkaa työelämässä. Työnteon tulee aina olla kannattavaa eläkeläisenä. Tätä voidaan edistää esimerkiksi eriyttämällä eläke- ja ansiotulot verotuksessa. Toinen selvittämisen arvoinen keino on mahdollistaa eläkkeellä olevalle muutaman tuhannen euron verovapaat tulot ilman, että se vaikuttaa eläkkeen verotukseen. Vaihtoehtoisesti tulisi selvittää voisiko työn verotus jo eläköityneille olla muutaman prosenttiyksikön alhaisempi kuin muilla, jotta työn tekeminen olisi houkuttelevaa.
- 4. Nuorten tulee päästä helposti kiinni työelämään.** Nuorilla tulee olla hyvät edellytykset päästä opiskelemaan ja työelämään. Jokainen syrjäytynyt nuori on paitsi henkilökohtainen tragedia, myös suuri kustannus yhteiskunnalle. Haluamme korottaa opintotuen tularajoja. Haluamme myös arvioida uudelleen opiskelijavalintojen painotukset - on hyvä, että tuoreet abiturientit asetetaan etusijalle, mutta se ei saa johtaa siihen, että moni ei ota vastaan opiskelupaikkaa, koska heillä on myöhemmin huonommat mahdollisuudet päästä opiskelemaan unelma-ammattiaan. Tästä seuraa, että nuorilla kestää kauemmin päästä työelämään. Lukukausimaksut eivät ole osa koulutuspalettiamme. Oppisopimuksen tulee aina olla realistinen vaihtoehto. Haluamme myös luoda koulutussetelin, jotta osaamista on mahdollista kehittää myös myöhemmin.
- 5. Työn ja perheen yhdistämisen tulee olla mahdollista.** Suomalaiset perustavat perheitä yhä myöhemmin ja monet kokevat, että työn ja perheen yhteensovittaminen on haastavaa.

Samanaikaisesti palkkaerot sukupuolten välillä pienenevät liian hitaasti. Perhevapaaudistuksen tulee edetä mahdollisimman nopeasti. Osana uudistusta haluamme myös lisää joustavuutta perhevapaisiin niin, että osa-aikatyö ja osa-aikahoito on joustavasti mahdollista molemmille vanhemmille. Haluamme lisätä palkkatasa-arvoa edistämällä palkkojen läpinäkyvyyttä ja samaa palkkaa samasta työstä, arvioimalla eri työtehtävien vaatimustasoa, vastustamalla työelämässä ja opinnoissa tapahtuvaa sukupuolieriytymistä sekä analysoimalla työehtosopimusten sukupuolivaikutuksia.

- 6. Työn perässä muuttamisesta helpompaa.** Suomalaiselle työmarkkinalle tunnuksenomaista on, että on alueita, joissa on puutetta työntekijöistä ja alueita, joissa on työttömyyttä. Työntekijät ja työpaikat eivät kohtaa ja harva muuttaa työn perässä. Haluamme tehdä työn perässä muuttamisesta houkuttelevampaa. Yksi vaihtoehto on, että työntekijä mahdollisuuksien mukaan tekee pitkiä työpäiviä, ja saa korvauksena pidempiä vapaita, jotka henkilö voi viettää toisella paikkakunnalla perheen kanssa. Samalla haluamme korottaa pitkistä työmatkoista tehtäviä vähennyksiä. Myös yksineläjille, jotka muuttavat työn perässä, tulee myöntää vähennys työpaikkakunnalla sijaitsevasta asunnosta sekä työmatkoista. Etätyöstä on myös nopeaan tahtiin tullut tavallista tämän kevään aikana ja etätyön mahdollisuuksista tulee pitää kiinni ja niitä tulee edelleen kehittää.
- 7. Tarvitsemme lisää työperäistä maahanmuuttoa.** Demografiasta johtuen ja koska Suomessa syntyy aikaisempaa vähemmän lapsia, vähenee työikäisten henkilöiden määrä maassamme. Jotta yhteiskunta pysyy toimivana tarvitsemme ulkomaista työvoimaa. Haluamme työperäisen maahanmuuton lupa-asioille käsittelytakuun eli, että käsittelyaika on korkeintaan kuukauden pituinen. Samalla haluamme, että kaikki Suomessa korkeakoulututkinnon opiskelleet saavat automaattisesti oleskeluluvan. Kaikkien, jotka tekevät töitä Suomessa ja jotka kolmessa vuodessa ovat oppineet suomea tai ruotsia, tulee automaattisesti saada pysyvä oleskelulupa. Pitkällä aikavälillä haluamme poistaa ulkomaisen työvoiman tarveharkinnan. Siirtymävaiheessa haluamme alueellisesti poistaa tarveharkinnan niiltä alueilta, joissa on työvoimapula. Jokaisen yrityksen, jossa on vähintään kolme ulkomaalaista työntekijää ja joka pidemmällä aikavälillä on hoitanut sitoumuksensa, tulee voida palkata ulkomaalaista työvoimaa ilman tarveharkintaa.
- 8. Työnteon tulee aina kannattaa.** Siksi on tärkeää, että työn verotusta ei kiristetä.
- 9. Yritykset tarvitsevat ennakoitavissa olevan ja kilpailukykyisen toimintaympäristön, joka kannustaa investointeihin.** Menestyvät yritykset luovat hyvinvointia. Siksi on tärkeää pitää yhteisövero kilpailukykyisellä tasolla.
- 10. Suomi on edelläkävijä globaalisti innovatiivisten toimintamallien mahdollistamisessa.** Suuri osa kehityksestä tapahtuu yksityisten ja julkisten toimijoiden yhteistyössä, yliopistojen ja korkeakoulujen sekä yritysten kehitysyksiköiden kesken. Suomen tulee olla tutkimuksen, kehityksen ja innovaatioiden edelläkävijä. Julkiset panostukset ovat tärkeitä, jotta voimme yhdessä yritysten kanssa luoda tulevaisuuden toimintamalleja ja innovaatioita mutta myös jakaa riskiä. Vastaavat panostukset tekevät investoinnista Suomeen kannattavaa ja tekevät Suomesta vihreän siirtymän kärkimaan. Myös kehitysapurahoilla on rooli, kun halutaan helpottaa suomalaisten yritysten mahdollisuuksia olla mukana parantamassa koko maailman hyvinvointia.
- 11. Tutkimus ja kehitys luovat tulevaisuuden tarinoita.** Suomi ja suomalaiset yritykset pärjäävät kansainvälisessä kilpailussa, sillä Suomessa on luotettava ja vakaa yhteiskuntajärjestys, korkea osaaminen ja uusia innovatiivisia ratkaisuja. On tärkeää panostaa kehitykseen ja tutkimukseen sekä helpottaa yritysten edellytyksiä tehdä samoin. Haluamme luoda ylimääräisen tutkimus- ja kehitysvähennyksen. Samanaikaisesti

haluamme laajentaa sen soveltamista niin, että vähennys koskee kaikkia yrityksen ulkopuolelta ostettuja tutkimus- ja kehityspalveluja, kuin myös osaa sisäisistä panostuksista.

- 12. Paikallinen sopiminen tuo joustoa.** Työpaikat syntyvät useimmiten pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Haluamme mahdollistaa paikallisen sopimisen kaiken kaltaisissa yrityksissä, myös pienissä ja keskisuurissa järjestäytymättömissä yrityksissä. Samalla haluamme antaa työntekijöille lisää näkemystä yrityksen toimintaan mahdollistamalla yrityksen työntekijöiden edustuksen yrityksen hallituksessa.
- 13. Yrittäjien sosiaaliturvaa tulee vahvistaa.** Ylivoimaisesti suurin osa suomalaisista yrityksistä on yhden tai muutaman hengen yrityksiä. Nykypäivänä on mahdollista vakuuttaa itsensä työttömyyden varalta joko palkkatulon tai yritystulon perusteella. Yrittäjät, joiden tulot vaihtelevat palkkatyön ja yrittäjyyden välillä joutuvat välitilaan, jossa työttömyyssuoja jää puuttumaan. Haluamme luoda järjestelmän, niin sanotun yhdistelmävakuutuksen, jossa sama työttömyysvakuutus koskee sekä yrittäjiä että palkansaajia. Haluamme myös kehittää yksinyrittäjien lomituserjestelmän, jotta yrityksen toiminta voi jatkua myös esimerkiksi vanhemmuuden aikana.
- 14. Korkeampi kotitalousvähennys luo työllistymismahdollisuuksia.** Kotitalousvähennys vähentää harmaata taloutta, parantaa yksinyrittäjien mahdollisuuksia ja luo uusia työmahdollisuuksia. Haluamme laajentaa kotitalousvähennyksen käyttömahdollisuuksia esimerkiksi valokuituliittymiin. Haluamme myös pitkällä tähtäimellä korottaa kotitalousvähennyksen 7 500 euroon. Samalla haluamme korottaa vähennettävää osuutta. Tämän uskomme lisäävän verotuloja, tukevan yritysten läpinäkyvyyttä, kannustavan naisvaltaisia palveluammatteja ja parantavan työllisyyttä.
- 15. Yritysten sukupolvenvaihdosten tulee olla helppoja.** Moni yritys lopettaa toimintansa, kun omistaja päättää jäädä eläkkeelle. Jotta jatkuvuus voidaan turvata on tärkeää kaikin tavoin helpottaa sukupolvenvaihdoksia yrityksissä. Haluamme poistaa perintö- ja lahjaveron, jotta yrityksille luodaan paremmat selviytymismahdollisuudet. Sen sijaan ehdotamme veronkantoa siinä vaiheessa, kun omaisuutta realisoidaan myynnillä. Mallimme lähtee siitä, että yrityksen jatkajina voivat olla niin rintaperilliset, sukulaiset kuin esimerkiksi yrityksen työntekijät. Tällä tavalla voimme pienentää yhtä yrityksen jatkuvuuden suurimmista riskeistä.